

УДК 821.161.2.09(02)

ББК 83.3(4УКР)

К50

Рецензенти:

доктор філологічних наук, професор М. К. Наєнко;

доктор філологічних наук, професор Т. Ю. Салига

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Кіровоградського державного педагогічного університету імені
Володимира Винниченка
(Протокол № 7 від 28 січня 2013 р.)*

У монографії проаналізовано мистецтво живописання словом Т. Шевченка як потужне джерело енергії художнього впливу його поезії. Для розкриття притаманних їй засобів візуалізації використано потенціал рецептивної поетики, головний методологічний принцип якої полягає в моделюванні за допомогою психологічного інструментарію процесу сприймання художніх текстів. Застосований при цьому «кінематографічний» код відкрив феномен «кіномови» Т. Шевченка, сприяв розпізнаванню чинників естетичного впливу його лірики. Інноваційні дослідницькі технології, монографічний аналіз у режимі «прочитання під мікроскопом» допомогли побачити художню досконалість поезії Т. Шевченка, здійснити новітню інтерпретацію смислів, якими вона наснажена.

Прислужиться теоретикам, історикам літератури, учителям-словесникам, а також усім, хто любить Шевченкове слово і прагне глибше його зрозуміти.

На обкладинці використано фрагмент репродукції картини М. Павленко «Сім'я вечеря коло хати...».

ISBN 978-966-8226-92-2 (серія)
ISBN 978-617-572-072-1

© Ключек Г., 2013
© «Академвидав»,
оригінал-макет, 2013

ЗМІСТ

МИСТЕЦТВО ШЕВЧЕНКОВОГО ЖИВОПИСАННЯ СЛОВОМ	3
1. МЕТОДОЛОГІЧНІ СТРАТЕГІЇ ПОЕТИКИ ВІЗУАЛЬНОСТІ	9
1.1. Візуальність художньо-літературного твору	9
1.2. Контури рецептивної поетики	13
Генеза рецептивної поетики	13
Методологічний контекст	21
Монографічний аналіз твору як художньої цілості	26
1.3. Кінематографічний код вивчення поетики візуальності	29
Інтерактивні відношення художньої літератури і кіно	29
«Кіномислення» письменників докінематографічної епохи	33
2. УРОКИ АКАДЕМІЇ ХУДОЖЕСТВ У ПОЕМІ «КАТЕРИНА»	45
2.1. Теоретичні та практичні аспекти проблеми художньої досконалості	45
2.2. Гармонія візуального та не-візуального. Функція архетипності	55
2.3. Кінематографічне і театраль-но-драматургійне в поетиці «Катерини»	67

3. ВІЗУАЛЬНІСТЬ ЯК ДЖЕРЕЛО ХУДОЖНІХ СМИСЛІВ	88
3.1. Підтекстові смисли в інтерпретаційному дискурсі циклу «В казематі»	88
3.2. Мотив покинутості як підтекстовий сенс фольклорно-побутових поезій циклу «В казематі»	93
3.3. «Не кидай матері!» — не покидайте Україну	101
4. «САДОК ВИШНЕВИЙ КОЛО ХАТИ...» ЯК КІНОТЕКСТ	111
4.1. Проблеми сучасної рецепції та поцінування твору	111
4.2. Інтерпретаційний дискурс	118
4.3. «Кіномова» поезії	126
5. ХУДОЖНІЙ СЕНС АПОКАЛІПСИСУ В ПОЕЗІЇ «У БОГА ЗА ДВЕРМИ ЛЕЖАЛА СОКИРА...»	150
5.1. Відкриття пустелі. Концепт дерева	150
5.2. Зображення апокаліпсису і постапокаліпсису	160
5.3. Пророчість поета–візіонера	176
6. ВІЗУАЛЬНІСТЬ У ЛІРИЧНІЙ ПОЕЗІЇ	179
6.1. Біографічно-побутовий контекст косаральського періоду	179
6.2. Імпресіоністичні сугестії візуального зображення	185
6.3. Гуманістичний сенс зображуваного як джерело художності	192
6.4. Магія правди зображення і правди почуттів	197
7. ВІЗУАЛЬНІСТЬ ХУДОЖНЬОГО СВІТУ ПОЕМИ «МАРІЯ»	205
7.1. З історії інтерпретації поеми	205
7.2. Українська біблійність художнього світу	207
7.3. Екфразиси неіснуючих картин	211
ТАЛАНТ ЯК ЧИННИК ХУДОЖНЬОЇ ДОСКОНАЛОСТІ	235
ЛІТЕРАТУРА	245